

Ett flerårigt utvecklingsarbete och implementering av kvalitetsindikatorerna

Mia Kylli Persson & Camilla Karlsson

Vi möttes och lärde känna varandra på specialpedagogutbildningen 2009-2011. Då arbetade vi båda som förskollärare i förskolan. Vi upptäckte snart att vi hade liknande erfarenheter kring vilka utvecklingsområden vi kunde se i samband med implementeringen av den reviderade läroplanen (Lpfö 98. Rev. 2010). Redan då startade alltså vårt samtal som fortfarande pågår. Ett samtal som hela tiden berikas av tankar och reflektioner i dialogen eller som uppkommer efter möten med andra.

En viktig insikt från början var att all form av utvecklingsarbete måste få ta tid att implementeras. I allt utvecklingsarbete behöver pedagogerna göras aktiva och uppmuntras och utmanas till att reflektera kring hur de kan ta sig an nya sätt att tänka och göra. Det skapar meningsfullhet och en drivkraft att gå från *formuleringsarenan* via *transformeringsarenan* till *realiseringsarenan* (Lundgren, 1989). Vi verkar utifrån våra nuvarande uppdrag till största delen på transformeringsarenan.

Vi har fått möjlighet att arbeta i samma förskoleområde i Falkenbergs kommun, Mia som specialpedagog och Camilla som pedagogista. Från början var vi involverade i förskoleområdets inre arbete och fick flera gemensamma uppdrag. De senaste åren har vi själva kommit med förslag till gemensamma uppdrag. Inget av detta hade varit möjligt utan stöttande rektorer som sett vår potential och tillvaratagit den väl. Under åren har vi i nära samverkan utvecklat förståelse för uppdraget och ett språk som gör vår kommunikation snabb och möjliggör förändringar på stående fot. På så sätt kan vi använda våra samlade kompetenser mer effektivt, vilka både utmanar och kompletterar varandra på samma gång.

Detta är vårt sätt att dokumentera vår gemensamma resa och de lärdomar som både vi och pedagogerna fått med oss under arbetets gång. Som bonus är det också ett sätt att dela med oss av vårt arbete till andra intresserade. Vi vill tacka alla pedagoger som tagit sig an utmaningen och så välvilligt delar med sig av både med- och motgångar för att bidra till det kollegiala lärandet!

Under våra verksamma år som förskollärare har vi arbetat med att kvalitetssäkra verksamheten och upplevt svårigheter med att få till skrivandet. Det är svårt att skriva så att mottagaren får en tydlig bild av budskapet. Andra hinder kan vara att göra urval och systematiskt följa såväl undervisning som barnens lärande över tid. Det blir lätt en stressfaktor inför utvecklingssamtalet/överlämningssamtalet att uppleva hur

mycket som behöver förberedas. I våra nuvarande roller som specialpedagog och pedagogista får vi möjlighet att se och förstå framskrivandet av barnens lärande ur andra perspektiv.

Förskoleområdets fleråriga utvecklingsarbete har varit ett sätt för oss att tillsammans med pedagoger i förskolan identifiera möjligheter och hinder i skrivandet. Syftet med detta utvecklingsarbete var att utveckla texterna i överlämningsdokumenten mellan förskola-förskoleklass och fritidshem. Kvalitetsindikatorerna har varit ett viktigt verktyg, då formuleringar i kvalitetsindikatorerna visat sig bidra till att pedagogerna utvecklar ett mer professionellt språk. Arbetet startade upp med en kartläggning av nuläget och i skrivande stund har vi haft förmånen att utveckla skrivandet tillsammans med pedagogerna under tre år. Tillsammans har vi kommit på flera framgångsrika sätt att kvalitetssäkra undervisningen och vår upplevelse är att detta har minskat stressen och gjort att såväl undervisning som dokumentation blivit mer hanterbar. Vi är på väg...

Bakgrunden till utvecklingsarbetet

Läsåret 2016/2017 beslutade Falkenbergs kommun att tillsammans med Ann Pihlgren ta fram kvalitetsindikatorer för förskola, förskoleklass och fritidshem. Mia ingick i arbetsgruppen vilket gav en tidigt inblick i kvalitetsindikatorerna och startade våra tankar kring hur de skulle kunna implementeras. Mia fick i uppdrag av rektorerna i vårt förskoleområdet att göra en sammanställning och analys av de överlämningsdokument som förskolan lämnade över till förskoleklass och fritidshem.

Falkenbergs kommun hade år 2017 en gemensam mall för överlämning. Mallen bestod av frågor som pedagogerna skulle svara på om barns delaktighet och intresse samt vad de tyckte om att göra på förskolan. Utifrån resultatet gjorde Mia en nulägesanalys som ställdes mot aktuell forskning om bedömning av barns lärande samt Skolverkets (2014) direktiv i *Överlämningar inom och mellan skolor och skolformer*. I den tidigare forskningen framkommer att barns lärande ofta är en osynlig process som inte beskrivs. Det handlar mer om vad barn tycker om att göra samt vad de konkret *kan* såsom att läsa. Barn bedöms ofta utifrån personliga egenskaper. (Johansson, 2016; Bjervås, 2011).

Resultatet av kartläggning av överlämningsdokumenten visade att pedagoger skrev om barns förmågor utifrån personliga egenskaper samt att undervisning och lärprocesser sällan förklarades. Mia kunde se hur det som framkom hade kunnat beskrivas med stöd av kvalitetsindikatorerna för att synliggöra lärandet. I analysen kunde vi se att personliga egenskaper skulle kunna förstås som ett försök att beskriva en slags lärandeidentitet, tilltro till sin förmåga att lära. En förmodad orsak till avsaknaden av undervisning och lärprocesser är att det inte efterfrågas i

dokumentet. Det blev därför tydligt att frågorna i överlämningsdokumentet behövde förändras, vilket också gjordes i januari 2018.

Utifrån kartläggning och analys identifierades var pedagogerna befann sig i sitt skrivande. Detta för att hitta nästa steg i skrivutvecklingen, snarare än att värdera om pedagogerna hade skrivit rätt eller fel. I våra uppdrag som specialpedagog och pedagogista möter vi pedagogerna i flera olika sammanhang där kompetensutveckling ingår. Camilla kunde även i handledningssamtal och arbete med pedagogernas utvärderingar se liknande behov av kompetensutveckling. Här föddes tanken om en gemensam kompetensutveckling, då vi båda i mötet med pedagogerna skulle kunna bidra till utvecklandet av deras skrivande om barns lärande.

När vi presenterade resultatet av vår analys för förskoleområdets rektorer gav vi även förslag på ett upplägg för en kompetensutveckling som till en början skulle sträcka sig över ett läsår. Vi fick sedan förmånen att fortsätta uppdraget under tre års tid och kunde efter varje år analysera dokumenten som pedagogerna skrev och utifrån deras utvärderingar av kompetensutveckling förändra och förbättra såväl upplägg som innehåll.

Varför är det så viktigt vad vi skriver om barnets lärande?

Kompetensutvecklingen syftar till att komma ifrån beskrivningar av personliga egenskaper och då är kvalitetsindikatorerna ett värdefullt verktyg. Formuleringar i kvalitetsindikatorerna kanske kan bidra till ett professionellt språk utan personliga egenskaper? Överlämningsdokumentet ska ge mottagande pedagoger en bild av barnets lärande. Denna information kommer före det egentliga mötet mellan barn och förskolepedagoger. Texten kan skapa en förväntning på barnet och dess förmågor innan övergången.

När förskolans pedagoger skriver fram sin undervisning och barns lärande beskriver de även sin syn på *hur* barn lär och hur de kan förhålla sig till barns lärande. Om barns beteende beskrivs som att barnet äger ett eventuellt problem och *är* på något sätt menar vi att pedagogens chans till påverkan minskar. Vi ser därför arbetet med texter om barns lärande som ett sätt att skapa möjligheter för att inkludera alla barn och utveckla pedagogernas tankar om hur barn *blir* något i ett sammanhang. Winther Jörgensen och Philips (2000) menar att det skapas sanningar genom det språk och de ord vi väljer att använda. Orden vi använder och hur vi pratar om någon leder till praktisk handling och bemötande. Begreppet *diskurs* beskrivs som ett sätt att se och förstå sin omvärld och vårt mål är att skapa en diskurs där barns lärande påverkas av den miljö de befinner sig i. Det ger möjlighet för pedagogerna att skapa en lärmiljö där alla barn kan utvecklas och lära sig.

I samband med kartläggning och analys av personalens texter används tidigare forskning som en vetenskaplig grund. Lise-Lotte Bjervås (2014) lyfter i sin avhandling två olika sätt att tala om barns förmågor. Barnet kan beskrivas utifrån *person* eller *position*. När barn beskrivs som *person* blir deras förmågor en del av deras identitet. De eventuella svårigheter som finns beror på barnet självt. Om barnet istället beskrivs utifrån *position* anses miljön som barnet befinner sig i påverkat barnets förmågor. Vi menar att barn som beskrivs utifrån personliga egenskaper som till exempel *är snäll* beskrivs då utifrån sin person och identitet. Om barns förmågor istället beskrivs utifrån position betyder det att den miljö och undervisning pedagogerna skapar har möjlighet att påverka barns utveckling och lärandeidentitet.

För att skillnaden mellan *person* och *position* ska bli tydlig använder vi oss av orden *är* och *blir*. Vi anser att om barnet beskrivs som att det *är* något finns det risk att det blir en del av deras identitet. Istället uppmuntrar vi pedagogerna till att tänka på hur barn *blir* något i en miljö för att skapa en diskurs där barnet ses utifrån *position*. I kompetensutvecklingen arbetar vi med hur pedagogerna kan planera inkluderande undervisning och en miljö som skapar en positiv lärandeidentitet.

Respekten för pedagogerna

Det är viktigt att förstå att det är svårt att beskriva barns lärprocesser och det har vi försökt förmedla i varje möte med pedagogerna. Våra erfarenheter är att det är svårt att uttrycka sig i skrift. Personliga egenskaper som *pigg*, *glad* och *kan mycket* används ofta för att skapa en positiv bild av barnet. Vi är därför varit noga med att visa respekt för pedagogernas texter genom att bygga vidare på det som är bra och framhålla områden att utveckla snarare än att påpeka fel och brister. Redan från början poängterar vi att det inte finns något facit utan att detta är ett lärande vi ska göra tillsammans mot ett gemensamt mål.

Arbetsgång

Kompetensutvecklingen sträcker sig över tre läsår. Efter varje läsår görs en ny kartläggning av det pedagogerna skriver i överlämningsdokument. Det ger oss en bra inblick i den progression som skett. Det ger även underlag för hur vi ska planera nästa års kompetensutveckling och vilka områden vi behöver arbeta vidare.

Planering av kompetensutvecklingen bygger på vår tolkning av Williams (2016) teorier om att leda lärares lärande. Vi har anpassat matrisen utifrån syftet med vår kompetensutveckling. Arbets sättet, innehållet och ansvar blir tydligt för oss som ledare och även för de pedagoger som deltar.

	Vad ska pedagogen uppnå	Vad kan pedagogen nu	Vad är nästa steg
Ledare	Skriva aktuell och relevant information utan personliga egenskaper och värderingar.	Gemensamma reflektioner för att pedagogernas utgångsläge ska synliggöras.	Ge feedback som hjälper pedagogerna utveckla förståelse
Kollegor	Skapa en gemensam förståelse för målet med kompetensutvecklingen.	Använder pedagogerna som resurser att lära av varandra	
Pedagog	Varje enskild pedagog definierar sina egna mål.	Ser till att pedagogerna tar ansvar för och äger sitt eget lärande	

För oss är det viktigt att pedagogerna äger sitt eget lärande och att det leder till en förändrad kunskapssyn i praktiken. Pedagogerna behöver vara aktiva, tänka ut egna formuleringar och på så vis bli motiverade att utveckla sitt skrivande. Det är viktigt att pedagogerna upplever att de *kan* skriva och känner att de kan få stöd av oss eller kompetenta kollegor för att utveckla sitt skrivande.

Vi beslutar oss från början att inte ge pedagogerna färdiga exempel på formuleringar att använda i överlämningsdokumentet. Detta ställningstagande grundar sig i att vi anser att våra formuleringar skulle bli för styrande och därmed begränsande.

Läsår 2017/18

Vår kompetensutveckling börjar redan under hösten. Resultatet av kartläggning och analys presenterades för förskoleområdets pedagoger. De ges möjlighet att själva reflektera och jämföra resultatet med skolverkets direktiv om överlämningar. Pedagogerna håller med om den bild resultatet speglar och kan själva se behov av och möjligheter att fortsätta utveckla sitt skrivande.

Syftet med den tidiga starten är att pedagogerna ska kunna planera sin verksamhet för att på ett naturligt sätt få svar på frågorna i dokumentet. Vi vill att pedagogerna ska se kvalitetsindikatorerna som ett verktyg när de planerar undervisningen efter läroplanen. Arbetet med att analysera utifrån kvalitetsindikatorerna ska ske kontinuerligt och vara en naturlig del i förskolans arbete under hela året.

Vi inser tidigt att kompetensutvecklingen måste knytas an till det vardagliga arbetet. Under året ska pedagogerna kunna få svar på frågorna genom sin undervisning. De ska planera för en undervisning som täcker in läroplanen och som regelbundet kan analyseras efter kvalitetsindikatorerna. Kvalitetsindikatorerna måste implementeras

till att användas som ett verktyg i det systematiska dokumentationsarbetet. Om vi bara fokuserar på överlämningsdokument när det är dags att skriva finns det risk att pedagogerna inte hunnit få svar på alla frågor och stressen ökar.

För att kompetensutvecklingen ska få genomslagskraft ser vi vikten av att hela arbetslaget har möjlighet att vara med. Hela arbetslaget får samma information och kan tillsammans reflektera kring och planera sin undervisning utifrån att få svar på kvalitetsindikatorerna. Samtidigt får de del av andra arbetslags tankar i mindre grupp. Vid varje träff samlar vi dessutom upp reflektioner, frågor, farhågor och förväntningar i helgrupp.

Kvalitetsindikatorerna innehåller färdiga formuleringar och i kompetensutvecklingen ägnar vi mycket tid till betydelsefulla reflektioner kring dessa. Pedagogerna får i grupper och även tillsammans med oss vända och vrida på ordval och formuleringar. Vad betyder de olika kvalitetsindikatorerna? Hur kan de tolkas och i vilka sammanhang kan vi se dem?

Under kompetensutvecklingen återkommer vi ofta till pedagogernas begränsade tid som gör att de måste våga göra urval i vad de kan lämna över för att undvika att stressbelägga sig själva. Ett motstånd i skrivande är en oro för att förskoleklassens pedagoger inte läser eller tillvaratar det arbete som gör i förskolan. Vi bemöter det genom att poängtera för vem och varför det är viktigt att skriva. Dels är det för barnets och vårdnadshavarnas skull, dels en betydelsefull del i att kvalitetssäkra förskolans verksamhet. Förskolans uppgift är att skapa förutsättningar för fortsatt progression i barnets lärande, sedan är det upp till förskoleklassens pedagoger att ta vid och fortsätta arbetet.

I slutet av terminen har vi en träff där vi bjuder in förskoleklassernas lärare. Syftet är att de ska få en ökad förståelse och vetskap om vad de kan förvänta sig av förskolans överlämningar. Vi visar på de styrdokument och riktlinjer vi utgår från när förskolans pedagoger skriver om barns lärande. Vilket innebär att vi inte kan skriva som vi gjorde förut. Nu arbetar vi för att beskriva barns lärande utan personliga egenskaper och värderande ord. Kvalitetsindikatorerna riktar sig mot förskola, förskoleklass och fritidshem skulle kunna fungera som ett gemensamt språk för lärande.

I januari 2018 tas ett nytt överlämningsdokument för kommunen fram. Dokumentet utgår från kvalitetsindikatorerna. Vi presenterar det nya dokumentet och arbetar med hur pedagogerna ska ta sig an frågorna. Som avslutning på kompetensutvecklingen för läsåret anordnar vi en workshop där pedagogerna har tillgång till både oss och kloka kollegor som bollplank för att komma igång med sitt skrivande. Till workshopen har vi skrivit ut texten om innehåll i överlämningsdokument från Skolverket (2014).

Pedagogerna har den som riktlinje i skrivandet. Samtidigt har de möjlighet att reflektera kring ordval och formuleringar tillsammans med kollegor och oss ledare.

Resultat av kompetensutvecklingen, vårterminen 2018

I juni 2018 kartlägger Mia på nytt pedagogernas text och skriver fram ett resultat och en progression. I vår analys ser vi att värderingar och personliga egenskaperna har minskat betydligt och barn beskrivs i stor utsträckning *bli* något i ett sammanhang. Pedagogerna har utvecklat tankar om miljöns påverkan för alla barns lärande. I dokumenten beskrivs konkret lärande och vad barn kan. Den undervisning som lett fram till lärandet behöver dock arbetas vidare med och bli tydligare.

Läsår 2018/19

Det positiva utfallet av kompetensutvecklingen gör att vi väljer att fortsätta med liknande koncept ytterligare ett år. Några av pedagogerna är kvar sedan första året, men det tillkommer även helt nya arbetslag, av vilka några aldrig har skrivit överlämningsdokument tidigare. Vi ser vikten av att hålla i reflektionerna kring värderingar och personliga egenskaper. Nu får även undervisningsbegreppet stor betydelse i vårt möte med pedagogerna. Regeringen fattar ett beslut om att den reviderade läroplanen börjar gälla från den 1 juli 2019. På våra träffar reflekterar vi kring vad undervisning i förskolan innebär och när den sker, samt ger exempel på hur undervisningen kan se ut. Vi verkar för att pedagogerna ska beskriva lärprocesser och i vilket sammanhang barnet lär sig, för att undervisningen ska bli synlig. Skolinspektionen (2016) kom i sin granskning fram till att rutinsituationerna på förskolan borde användas för undervisning i högre utsträckning. I kompetensutvecklingen lyfter vi därför tambursituationen som ett tillfälle för undervisning i positiv lärandeidentitet.

Under hösten reflekterar vi kring hur pedagogerna kan planera sin undervisning efter den reviderade läroplanen men även efter att få svar på kvalitetsindikatorerna och frågorna i överlämningsdokumentet. Vi arbetar för att visa på en långsiktig struktur som ska underlätta för pedagogerna när det är dags att skriva dokumentet. Vår tanke är även att det ska ge en förändrad diskurs om barns lärande och därmed en positiv inverkan på undervisningen. För att få fram underlag till dokumentet behöver pedagogerna undervisa i de områden som finns i kvalitetsindikatorerna och läroplanen.

På uppdrag av verksamhetschef för förskolan, Anette Klang Jensen, presenterar vi vårt utvecklingsarbete för kommunens rektorer i förskola och förskoleklass. De får reflektionsfrågor kring överlämningar i syfte att utveckla samverkan mellan verksamheterna. Under dessa samtal framkommer att förskoleklassens rektorer kan se likheter i de texter som skrivs i skolan om barns lärande. Detta förstärker vår

tanke att det är svårt att skriva fram barns och elevers lärande utan personliga egenskaper och värderingar. När vi arbetar för att utveckla skrivandet i förskolan behöver även skolan förändra sina förväntningar på informationen de kommer att få.

Vi arrangerar i slutet av vårterminen en workshop som en slags skrivarverkstad där pedagoger får möjlighet att skriva överlämningsdokumenten. Träffen inleds med en kort sammanställning och återblick på innehållet från tidigare träffar, som ett sätt att få alla på banan. Vi påminner än en gång om skolverkets text om överlämningar, betydelsen av lärmiljön och sammanhanget i vilket barnets lärande sker. Pedagogerna sätter igång att skriva och använder vid behov oss och varandra som kloka kollegor i ett kollaborativt lärande.

Resultat av kompetensutveckling, vårterminen 2019

I juni 2019 kartlägger Mia vad pedagogerna skrivit i överlämningsdokumentet för att få syn på progressionen. I vår analys kan vi se att personliga egenskaper och värderingar fortfarande förekommer mycket sällan. Undervisningen som lett fram till lärandet och situationen i vilket lärandet observerats har blivit tydligare. Vi anser att pedagogerna utvecklat förståelse för lärmiljöns påverkan. Pedagogerna beskriver även undervisning och lärande i rutinsituationer.

Läsår 2019/2020

Arbetslagen på förskolorna förändras. Detta läsår fokuserar vi på de nya pedagogerna som inte deltagit tidigare. Samtidigt startar vi upp en ny grupp med hela arbetslag som inte deltagit förut. De tar del av de lärdomar deras kollegor gjort tidigare år och ta sig an det reviderade överlämningsdokumentet. Innehållet i läsårets kompetensutveckling fokuserar på att pedagogerna planerar sin undervisning för att få syn på progressionen i barns lärande över tid. Vi arbetar med hur kvalitetsindikatorerna kan fungera som ett verktyg till dokumentera lärandet. Pedagogerna får även reflektera kring hur de kan undervisa och se ett lärande i de vardagliga rutinsituationerna på förskolan.

Detta kan vi se i pedagogernas texter vt 2020

Så här i slutet av det 4:de året dristar vi oss till att påstå att samtliga pedagoger som vi har mött är i progression i sitt skrivande. När vi har det samlade resultatet av texterna som pedagogerna skrivit ser vi att kompetensutvecklingen gett ett fantastiskt resultat.

I flertalet av pedagogernas texter framgår:

- vilka mål i Lpfö 18 de har arbetat med och vad de innebär för undervisningen
- progressionen i barnens lärande

- vad barnen har lärt sig och hur de kan använda lärandet i flera olika sammanhang
- graden av vuxenstöd för att barnen ska kunna utveckla positiv lärandeidentitet, tex att delta i lekar på egen hand och självständighet i rutinsituationer.
- att barnen tänker att: *Jag är en som kan lära mig...*
- att barnen använder skrivandet och tecknandet som en ingång för att kunna vidareutveckla och beskriva sitt eget lärande
- att barnen har bidragit till varandras lärande genom att ge enklare kamratfeedback.
- att barnen i leken har utvecklat det sociala samspelet och positiv lärandeidentiteten.

I samtliga dokument ser vi en progression då inga personliga egenskaper och värderingar förekommer, kvalitetsindikatorerna framgår tydligt och undervisningen utgår från målen i läroplanen. Detta ser vi som att kompetensutvecklingen gett önskat resultat då våra fokusområden har varit att pedagogerna ska kunna beskriva sin undervisning utifrån läroplansmål, vilket lärande det leder till samt att undervisning i rutinsituationer skrivs fram. Vi har även fokuserat på hur kvalitetsindikatorerna kan användas som ett verktyg för att beskriva barnens förmågor utan personliga egenskaper och värderande ord.

Effekterna av kompetensutvecklingen

En av våra viktigaste utgångspunkter var att pedagogerna skulle äga sitt eget lärande. Vi gav inte ut färdiga förslag på hur de kunde formulera sig. Däremot reflekterade vi tillsammans med pedagogerna på hur texterna kunde tolkas och hur de kunde skriva istället. Detta har lett till att pedagogerna utvecklat sin förmåga att skriva om barns lärande och använder sig av det även i andra texter. I detta ser vi en förändrad diskurs i hur pedagogerna talar *om* och bemöter barns förmågor utifrån lärmiljön.

Kompetensutvecklingen har även lett till att kvalitetsindikatorerna har börjat implementerats på ett naturligt sätt. Vi ser kompetensutvecklingen kring överlämningsdokumentet och kvalitetsindikatorerna som två parallella processer som gynnats av varandra. Pedagogernas vilja att utveckla sitt skrivande tror vi har bidragit till deras sätt att ta sig an kvalitetsindikatorerna. De beskriver att kvalitetsindikatorerna har varit ett användbart verktyg i skrivandet eftersom de har bidragit till att skapa ett professionellt språk utan personliga egenskaper och värderingar.

Pedagogernas utvecklade sätt att skriva har mötts av positiv respons även från vårdnadshavarna, som under och efter samtalen återkopplat till pedagogerna att de

fått ökat förståelse för undervisningen på förskolan. Till skillnad från sin egen förförståelse om exempelvis matematik som associeras med att räkna till att nu förstå det i ett vidare begrepp som känns mer anpassat till barnen i förskolan. Vårdnadshavarna säger också att de ser hur mycket barnen lär sig i förskolan på ett annat sätt genom pedagogernas professionella sätt att skriva.

Hösten 2019 anordnade Falkenbergs kommun sin första lärmässa. Där hade vi förmånen att dela med oss av vår kompetensutveckling och de lärdomar vi gjort tillsammans med de pedagoger som varit med under åren. Vi fick positiv respons från många av dem som deltog, både personligen och genom andra. Detta tolkar vi som ett tecken på att vi identifierat ett utvecklingsområde som vi delar med många av våra kollegor, både i förskolan och förskoleklassen.

Att få arbeta med detta utvecklingsarbete över tid har varit ett stort privilegium för oss. Vi har med egna ögon fått bevittna hur vår insats bidragit till att utveckla undervisningen i förskolan. Målet att pedagogerna skulle äga sitt eget skrivande är uppnått även om det naturligtvis finns mycket kvar. Inspirerade av Wiliam (2016) har vi identifierat och genom kollaborativ formativ återkoppling tagit oss an de första stegen i den fortsatta resan att utveckla något bra ännu bättre. Till alla medverkande pedagoger vill vi avsluta med att säga: Påminn er själva om den progression ni gjort genom att kritiskt våga granska era egna texter i syfte att synliggöra barnens lärande för andra. Glöm inte bort att stanna upp och känna stolthet innan ni tar nästa steg. Ta med er positiva lärandeidentitet till kommande utmaningar - tron på att (nästan) allt är möjligt!

Kontakt:

Camilla Karlsson, pedagogista, camilla.karlsson@falkenberg.se

Mia Kylli Persson, specialpedagog, mia.kylli-persson@falkenberg.se

Referenslista

- Bjervås, Lise-Lotte (2011). *Samtal om barn och pedagogisk dokumentation som bedömningspraktik i förskolan: en diskursanalys*. Göteborgs universitet, 2011
Tillgänglig på Internet: <http://hdl.handle.net/2077/25731>
- Johansson, Eva M. (2016). *Det motsägelsefulla bedömningsuppdraget: en etnografisk studie om bedömning i förskolekontext*. Göteborgs universitet.
<https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/46830>
- Lundgren, U.P. (1989). *Att organisera omvärlden: en introduktion till läroplansteori*. Stockholm: Utbildningsförlaget. på uppdrag av Gymnasieutredningen
- Pihlgren, Ann S. & Falkenberg kommun (2017). *Förskolans, förskoleklassens och fritidshemmets kvalitetsindikatorer. Bedöma undervisningen i läsa, skriva, räkna och lärandeidentitet*. Falkenbergs kommun: Barn- och utbildningsförvaltningen.
- Skolverket (2014a). *Övergångar inom och mellan skolor och skolformer: Hur övergångar kan främja en kontinuitet i skolgången från förskolan till gymnasieskolan*. Stockholm: Fritzes.
- Skolinspektionen (2016). *Trygghet och lärande för barn under tre år - en ögonblicksbild om förskolans vardag*
<https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/granskningsrapporter/flygande-inspektioner/2016/16-02-forskolans-gruppstorlek.pdf>
- Skolverket (2018). *Läroplan för förskolan, Lpfö 18*. Stockholm: Skolverket
- William, Dylan (2016). *Leadership for Teacher Learning*. West Palm Beach, FL: Learning Sciences International
- Winther Jörgensen, Marianne & Phillips, Louise (2000) *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur